

Nr 209

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående ersättning till författare för utnyttjande av deras verk för s. k. talböcker.

(2:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* (I: 263) och den andra inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.* (II: 320) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till grunder för ersättning åt författare för utnyttjandet av deras verk som talböcker samt erforderliga medel för täckandet av kostnaderna för sådan ersättning.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 320.

Utskottet. Med anledning av motionerna I: 263 och II: 320 vill utskottet framhålla följande.

I propositionen nr 17 till årets riksdag med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk m. m. har föredragande departementschefen beträffande s. k. talböcker uttalat, att man torde kunna antaga, att tillstånd till ljudupptagningar av litterära verk för utlåning till blinda utan större svårigheter skulle kunna erhållas från författarna och att om denna förmodan skulle visa sig oriktig, det syntes föreligga anledning att återkomma till frågan.

I två med anledning av propositionen väckta likalydande motioner I: 506 och II: 632 har hemställts om vissa regler enligt vilka talböcker för blinda skall kunna framställas utan upphovsmannens tillstånd.

Första lagutskottet har i sitt utlåtande över nämnda proposition — såvitt nu är i fråga — och med anledning av motionerna I: 506 och II: 632 uttalat bland annat (nr 41, s. 62) att utskottet ansett, att framställning av talböcker genom ljudupptagning för utlåning åt blinda borde få äga rum utan tillstånd av upphovsmannen men att denne skulle äga rätt till ersättning för sådan upptagning. I vid utlåtandet fogade reservationer (s. 111—113) har dels herr *Branting m. fl.*, dels ock fru *Löfqvist* uttalat sig för att ersättning av allmänna medel må kunna utgå till upphovsmannen, varvid jämförelse gjorts med den nuvarande bibliotekslåneersättningen.

Riksdagen har för budgetåret 1960/61 anvisat 50 000 kronor för bestridande av ersättning till författare och översättare, vilkas verk tjänar som underlag för framställning av talböcker.

Mellan De blindas förening och Fria litterära yrkesutövares centralorganisation (Flyco) pågår enligt vad utskottet inhämtat fortfarande förhandling-

ar inför förlikningsman, varvid Flyco utan reservation godtagit det av förlikningsmannen framlagda förslaget, vilket skulle medföra en kostnad för De blindas förening av 30 000 kronor.

Under hänvisning till vad i ärendet förekommit samt då förhandlingar mellan de båda berörda intresseorganisationerna om ersättning i omförmälda avseende pågår inför förlikningsman, finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionsyrkandet. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål.

Utskottet hemställer alltså,

att motionerna I: 263 och II: 320 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 december 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Holmqvist, Pålsson, Jacobsson, Rikard Svensson, Söderberg, Sunne, Ragnar Bergh, Herbert Larsson och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmberg, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, Lundqvist i Trollhättan, fröken Karlsson, herrar Andreasson, Arvidson, Lassinantti, Larsson i Hedenäset, Gustafsson i Kårby och Helén.